

## รายการอ้างอิง

### หนังสือภาษาไทย

- กระทรวงมหาดไทย. ประวัติมหาดไทย (ส่วนกลาง). โรงพิมพ์มหาดไทย กรมราชทัณฑ์, 2507.
- \_\_\_\_\_. ประวัติมหาดไทย (ส่วนกลาง). ภาคที่ 2 ตอนที่ 1. โรงพิมพ์มหาดไทย กรมราชทัณฑ์, 2510.
- โกเมน ภัทรภิรมย์. "อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดในคดีอาญา". อัยการนิเทศ. 2513.
- บรรณาธิการ. "สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพกับพระยาราชเสนา. เทศาภิบาล. พระนคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2498.
- ประยูร กาญจนดุล. คำอธิบายกฎหมายปกครอง. พระนคร โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการเมือง, 2495.
- \_\_\_\_\_. คำบรรยายกฎหมายปกครอง. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พิมพ์ครั้งที่ 4), 2538.
- พรชัย รัชมีแพทย์. หลักกฎหมายการปกครองท้องถิ่นไทย. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2535.
- ร. แลงกาด์. "พระราชกำหนดเก่า 5 เมื่อจับตัวผู้ร้ายปล้นฆ่าเจ้าทรัพย์ตายไม่ได้ให้ผู้รักษาเมือง กรมการและชาวบ้านใช้ทันทัพย์". กฎหมายตราสามดวง เล่ม 4. องค์การค้าคุรุสภา, 2505.
- \_\_\_\_\_. "พระราชกำหนดเก่า 23 ลักษณะการปกครองหัวเมือง". กฎหมายตราสามดวง เล่ม 5. องค์การค้าคุรุสภา, 2506.
- สุกิจ จุลละนันท์. "การบริหารราชการระดับจังหวัด". การบริหารราชการในส่วนภูมิภาค. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- สมคิด เลิศไพฑูรย์. "รัฐธรรมนูญไทยกับบทบัญญัติเรื่องการปกครองท้องถิ่น". รวมบทความกฎหมาย การปกครองท้องถิ่น. สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2533.
- เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. "รัฐไทยในกฎหมายตราสามดวง". กฎหมายตราสามดวงกับสังคมไทย. พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2536.

ดํารงราชานุกาพ สมเด็จพระเจ้าพระยา. ลักษณะการปกครองประเทศสยามแต่โบราณ. พระนคร :

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2471.

\_\_\_\_\_ .พงศาวดารสยาม. เล่ม 2 ตอน 1. พระนคร : โรงพิมพ์อักษรนิติ, 2495.

หลวงวิจิตรวาทการ. "ประวัติศาสตร์การปกครองไทย". นิตสาร เล่ม 3. พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, 2491.

อมร จันทรสมบุรณ์. "อาณาจักรสืบสวน สอบสวน พ้องร้อง ในขบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย". บทบัญญัติ. 2516.

### วิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่น ๆ

กฎหมายอาญาหลวง อาญาราชฎร์. บทที่ 95 อ้างใน ปาฐกถาเรื่อง กฎหมายสมัยกรุงศรีอยุธยา ของ ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช. กฎหมายสมัยอยุธยา. พระนคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ศิวพร, 2510.

กิตติพงศ์ สระวาสี. "ผู้ว่าราชการจังหวัดกับการสอบสวนคดีอาญา". วิทยานิพนธ์ ภาควิชา นิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, ร.ต. "สมเด็จพระบรมวงศ์เธอกรมพระยาดํารงราชานุกาพ กับ กระทรวงมหาดไทย". วิทยานิพนธ์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2502.

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ มอบอำนาจจากราชการส่วนกลางไปยังราชการส่วนภูมิภาค, 2536.

บันทึกข้อสั่งเกิดของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ประกอบบันทึกของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 6), 2530.

ประชุมประกาศ รัชกาลที่ 4 (พ.ศ. 2405-2408) เล่ม 3. ในพระราชนิพนธ์พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. "ประกาศว่าด้วยการเดินเป็นเจ้าเมือง จ.ศ. 1225".

พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2532.

สัมภาษณ์นายไพโรจน์ พรหมสาสน์ รองอธิบดีกรมการปกครอง วันที่ 25 เมษายน พ.ศ.2540

สัมภาษณ์นายอมร อนันตชัย ผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี วันที่ 9 พฤษภาคม พ.ศ.2539.

สัมภาษณ์นายมานิต ศิลปอาชา ผู้ว่าราชการจังหวัดราชบุรี วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2539.

สัมภาษณ์นายเสริมศักดิ์ พงษ์พานิช ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2539.

สัมภาษณ์นายสวัสดิ์ ส่งสัมพันธ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดพิษณุโลก วันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2539.  
 หอสมุดวชิรญาณ, พระราชกำหนดวิธีปกครองหัวเมืองครึ่งแผ่นดินพระเจ้าท้ายสระ. พระนคร :  
 โรงพิมพ์ไศภณพิพรรฒนาการ, พ.ศ.2469.

### กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538.  
 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2471.  
 พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2476.  
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2495.  
 พระราชบัญญัติบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534.  
 พระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น รัตนโกสินทรศก 116.  
 พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.2457.  
 พระราชบัญญัติการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ.2522.  
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ.2498.  
 พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พ.ศ.2477.  
 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมทั้งที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง  
 พ.ศ.2538.  
 พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2535.  
 พระราชบัญญัติสุขภาพ พ.ศ.2495.  
 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496.  
 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.2521.  
 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537.  
 พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ.2482.  
 พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ.2510.  
 ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2522 รวมทั้งที่  
 แก้ไขเพิ่มเติมถึง พ.ศ.2538.  
 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ.2535.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2539.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหาร การพัฒนา เพื่อกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและ  
ท้องถิ่น พ.ศ.2539.

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการดำเนินงานโครงการพัฒนาพิเศษตามข้อเสนอของสมาชิก  
สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ.2536.

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำทะเบียน และบัตรประจำตัวผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า  
พ.ศ.2522.

ระเบียบคณะกรรมการอาหารและยา ว่าด้วยการเปรียบเทียบระดับความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว  
พ.ศ.2522 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2528 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2531.

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์  
ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ.2536.

ข้อบังคับลักษณะปกครองหัว เมือง รัตนโกสินทร์ศก. 116.

ข้อบังคับปกครองหัว เมือง รัตนโกสินทร์ศก. 117.

ข้อบังคับลักษณะปกครองหัว เมืองชั่วคราว พ.ศ.2465 (ฉบับที่ 1) ลงวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ.2465.

ข้อบังคับที่ 1/2473 ว่าด้วยการตั้งและย้ายข้าราชการกระทรวงมหาดไทยในหัว เมือง ลงวันที่ 5  
สิงหาคม พ.ศ. 2473.

ข้อบังคับที่ 2/2473 ว่าด้วยลักษณะลงโทษข้าราชการผู้ประพฤติผิดวินัย ลงวันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ.  
2473.

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ที่ 1/2509 ลงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2509.

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา พ.ศ.2523 แก้ไขเพิ่มเติม  
พ.ศ.2525.

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีอาญา (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2536.

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการดำเนินคดีความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือก  
ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2535.

ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยระเบียบการสอบสวนคดีอาญาบางประเภทในจังหวัดอื่น  
นอกจากกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2520.

ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนคำว่า เมือง เรียกว่า  
จังหวัด ลงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ.2459.

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ลงวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2527.

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ที่ 157/2526 เรื่อง คณะกรรมการตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ.2524 ลงวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ.2526.

คำสั่งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค ที่ 2/2528 ลงวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ.2528.

คำสั่งกรมสรรพสามิต ที่ 292/2533 ลงวันที่ 25 กันยายน พ.ศ.2533.

คำสั่งกรมสรรพสามิต ที่ 36/2536 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2536.

คำสั่งกระทรวงพาณิชย์ ที่ 388/2536 ลงวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ.2536.

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 961/2534 ลงวันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2534.

คำสั่งกรมเจ้าท่า ที่ 153/2536 ลงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2536.

คำสั่งกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ 214/2536 ลงวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2536.

คำสั่งคณะกรรมการการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย ที่ 1/2533 ลงวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2533.

คำสั่งกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่ 37/2535 ลงวันที่ 28 เมษายน พ.ศ.2535.

คำสั่งกรมประชาสัมพันธ์ ที่ 800/2525 ลงวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ.2525.

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ 97/2524 ลงวันที่ 14 เมษายน พ.ศ.2524.

คำสั่งกรมการปกครอง ที่ 1204/2535 ลงวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ.2535.

คำสั่งกรมการปกครอง ที่ 317/2536 ลงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ.2536.

คำสั่งกรมการปกครอง ที่ 29/2527 ลงวันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2527.

คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 141/2532 ลงวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2532

คำสั่งกรมตำรวจ ที่ 811/2526 ลงวันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ.2526.

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 39/2524 ลงวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2524.

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ 1557/ 2535 ลงวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ.2535.

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ 34/2532 ลงวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ.2532.

คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ 97/2524 ลงวันที่ 14 เมษายน พ.ศ.2524.

คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5108/2536 ลงวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ.2536.

คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ 135/2535 ลงวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ.2535.

- คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 1126/2526 ลงวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2526.
- คำสั่งกรมวิชาการ ที่ 279/2519 ลงวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2519.
- คำสั่งกรมศิลปากร ที่ 1270/2531 ลงวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2531.
- คำสั่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ 910/2536 ลงวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ.2536.
- คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ 334/2535 ลงวันที่ 27 พฤษภาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ 273/2535 ลงวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ 190/2529 ลงวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ.2529.
- คำสั่งกรมการค้าภายใน ที่ 46/2538 ลงวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ.2538.
- คำสั่งกรมทะเบียนการค้า ที่ 93/2535 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมการขนส่งทางบก ที่ 12/2527 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ.2527.
- คำสั่งสำนักงานประกันสังคม ที่ 018/2535 ลงวันที่ 17 มกราคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่ 540/2535 ลงวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมประชาสัมพันธ์ ที่ 754/2536 ลงวันที่ 20 ธันวาคม พ.ศ.2536.
- คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยที่ 405/2535 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข ที่ 324/2535 ลงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ.2535
- คำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ 209/2535 ลงวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมการพัฒนาชุมชน ที่ 285/2536 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ 748/2534 ลงวันที่ 16 เมษายน พ.ศ.2534.
- คำสั่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ 784/2535 ลงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมพลศึกษา ที่ 479/2535 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมการฝึกหัดครู ที่ 386/2535 ลงวันที่ 29 เมษายน พ.ศ.2535
- คำสั่งกรมวิชาการที่ 47/2525 ลงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ.2525.
- คำสั่งกรมป่าไม้ ที่ 140/2527 ลงวันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2527.
- คำสั่งกรมราชทัณฑ์ ที่ 402/2535 ลงวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมอาชีวศึกษา ที่ 1054/2535 ลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมอาชีวศึกษา ที่ 1132/2535 ลงวันที่ 21 เมษายน พ.ศ.2535.

- คำสั่งกรมศิลปากร ที่ 588/2535 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 5908/2533 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ.2533.
- คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 2691/2535 ลงวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ที่ 6701/2535 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่ 294/2535 ลงวันที่ 20 เมษายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมสรรพสามิต ที่ 95/2535 ลงวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมธนารักษ์ ที่ 162/2533 ลงวันที่ 17 เมษายน พ.ศ.2533.
- คำสั่งกรมทะเบียนการค้า ที่ 93/2535 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมการบินพาณิชย์ ที่ 100/2535 ลงวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมการบินพาณิชย์ ที่ 358/2535 ลงวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมอุตุนิยมวิทยา ที่ 333/2535 ลงวันที่ 25 สิงหาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมอุตุนิยมวิทยา ที่ 422/2535 ลงวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2535.
- คำสั่งกรมพัฒนาและส่งเสริมแรงงาน ที่ 473/2536 ลงวันที่ 17 กันยายน พ.ศ.2536.
- คำสั่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานที่ 3/2535 ลงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2535.
- คำสั่งสำนักงาน ร.พ.ช. ที่ 259/2535 ลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2535.
- หนังสือสำนักงาน ร.พ.ช. ที่ มท. 1402/ว 684 ลงวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ.2533.
- หนังสือสำนักงาน ร.พ.ช. ที่ มท. 1402/8681-90 ลงวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ.2533.
- หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ กษ 1201/ว530 ลงวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ.2533.
- หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ กษ 1208/7070 ลงวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ.2535.
- หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0502/ว 101 ลงวันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ.2533.
- หนังสือสำนักงานอัยการสูงสุด ที่ อส 0001.3/326-545,547 ลงวันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2537.
- หนังสือกรมประชาสัมพันธ์ ที่ มท 0702/149659 ลงวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ.2524.
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0809/ว 10012 ลงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2529.
- หนังสือจังหวัดอุดรธานี ด่วนที่สุด ที่ อค 0015.1/14965 ลงวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ.2537.
- หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/279 ลงวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ.2536.
- หนังสือกรมตำรวจที่ มท 0553/7088 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ.2535.

- หนังสือจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ สฎ 0015/10956 ลงวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2533.
- หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร 0601/96 ลงวันที่ 19 มกราคม พ.ศ.2530.
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0405/ว 20199 ลงวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ.2524.
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0413/ว 1371 ลงวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2530.
- หนังสือกรมการปกครอง ด่วนที่สุด ที่ มท 0403/ว 640 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ.2529.
- หนังสือเวียนสำนักงาน ก.พ. ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 1 ลงวันที่ 12 เมษายน พ.ศ.2521.
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0413/ว 179 ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2528.
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0404/1239 ลงวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2531.
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0404/ว 1422 ลงวันที่ 29 ตุลาคม พ.ศ.2538.
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท 0305/ว 2767 ลงวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ.2539
- หนังสือสำนักงาน ร.พ.ช. ด่วนมาก ที่ มท 1401/611 ลงวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2534
- หนังสือกระทรวงกลาโหม ที่ กท 0201/2210 ลงวันที่ 16 ธันวาคม พ.ศ.2534.
- หนังสือกรมวิชาการเกษตร ที่ กส 1015/6881-6951 ลงวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2519.
- หนังสือกรมวิชาการเกษตร ที่ กส 904/ว 10471 ลงวันที่ 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2532.
- หนังสือกรมการค้าต่างประเทศ ที่ พณ 0305/ว 5443 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2532.
- หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร 0201/ว 125 ลงวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2535.
- หนังสือกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ 1003/ว 229 ลงวันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ.2536.
- หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0503/602 ลงวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2536.
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0306/ว 830 ลงวันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ.2536.
- หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท 0306/ว 770 ลงวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ.2535.

### หนังสือภาษาต่างประเทศ

- Charas Suwanmala. "Tambol Councils and Tambol Administration Organization".  
Department of Public Administration, Faculty of Political  
Science, Chulalongkorn University, Bangkok, 1995.
- Dahl Robert A. Modern Political Analysis. New Jersey : Englewood  
Cliffs, 1963.



Edward C. Page. Localism and Centralism in Europe. New York: Oxford University Press, 1991.

Richard D. Bingham. State and Local Government in an urban Society. New York : Random House, 1986.

Richard Peter G. Delegation in Local Government. London : George Allen and Unwin, 1956.

Smith Brain C. Field Administration. London : Routledge and Regan Paul, 1967.



ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ร่าง

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด

พ.ศ.....

-----

.....  
.....  
.....

.....

.....

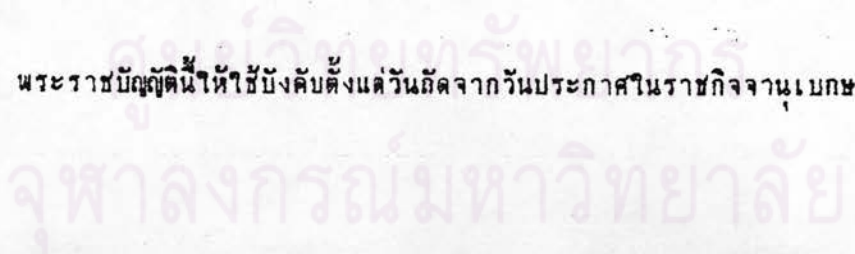
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด

.....

.....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ เรียกว่า "พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ....."

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป



หลักการและเหตุผล  
 ประกอบร่างพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด  
 พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตย

เหตุผล

โดยที่โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 ยังไม่สามารถดำเนินงานเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนและสอดคล้องกับหลักการปกครองตนเองในระบอบประชาธิปไตยอย่างเต็มที่ ดังนั้น จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องพระราชบัญญัตินี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

"จังหวัด" หมายความว่า จังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

"อำเภอ" หมายความว่า อำเภอตามกฎหมายว่าด้วยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และให้รวมถึงกิ่งอำเภอด้วย

"กิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด" หมายความว่า กิจการที่แยกเป็นส่วนต่างหากจากราชการแผ่นดินซึ่งมีบทบังคับในพระราชบัญญัตินี้

"ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด" หมายความว่า ข้าราชการที่ปฏิบัติกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด และได้รับเงินเดือนโดยมีอัตราเงินเดือนและตำแหน่งในงบประมาณที่ตั้งทางองค์การบริหารส่วนจังหวัด

"ทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด" หมายความว่า ทรัพย์สินที่ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดหามาได้โดยตรง และไม่ต้องส่งเป็นรายได้ของแผ่นดินและให้รวมถึงตลอดถึงทรัพย์สินซึ่งจะได้มีกฎหมายระบุไว้ว่าเป็นทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ข้อบังคับและระเบียบ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้นเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## หมวด 1

## บททั่วไป

มาตรา 7 ในจังหวัดหนึ่งให้มีองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา 8 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น เขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้แก่เขตท้องที่จังหวัด

## หมวด 2

## สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 9 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกซึ่งราษฎรเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัด ตามหลักฐานทะเบียนบ้านที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้งจังหวัดใดมีราษฎรไม่เกินสองแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกได้สิบแปดคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่าสองแสนคนแต่ไม่เกินห้าแสนคน ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกได้ยี่สิบคน จังหวัดใดมีราษฎรเกินกว่าหนึ่งล้านคนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกได้สามสิบหกคน

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคนเมื่อได้รวมจำนวนสมาชิกตามเกณฑ์แล้วยังไม่ครบจำนวนสมาชิกที่จะมีการเลือกตั้งได้ตามวรรคสอง ให้ดำเนินการดังนี้ เอาจำนวนสมาชิกที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีได้ไปหารจำนวนราษฎรทั้งจังหวัดได้ผลลัพธ์เท่าใดให้ถือ เป็นเกณฑ์สำหรับคำนวณสมาชิกเพิ่มโดยอำเภอใดมีจำนวนราษฎรมากที่สุดให้อำเภอนั้นมีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคน แล้วให้เอาผลลัพธ์ดังกล่าวหักจำนวนราษฎรของอำเภอที่เหลือเท่าใดให้ถือ เป็นจำนวนราษฎรของอำเภอนั้น ในการพิจารณาเพิ่มสมาชิกที่ซึ่งขาดจำนวนอยู่และ ให้กระทำดังนี้ต่อ ๆ ไปจนได้สมาชิกตามจำนวน

มาตรา 10 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้อยู่ในตำแหน่งได้คราวละสี่ปีแต่ถ้าตำแหน่งสมาชิกว่างลงเพราะเหตุอื่น นอกจากถึงคราวออกตามวาระ ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นแทนให้เต็มตำแหน่งที่ว่างภายในกำหนดเก้าสิบวันแต่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เข้ามาแทนนั้นให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้

มาตรา 11 ในอุปและการรวมเขตการปกครองของจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ถ้าเป็นการอุปและรวมเขตการปกครองทั้งอำเภอให้บรรดาสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งได้รับเลือกตั้งจากอำเภอที่รวมเข้าไว้ในการปกครองของจังหวัด เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น จนกว่าสมาชิกภาพนั้นสิ้นสุดลงตามความในมาตรา 14

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 12 ก่อนเข้ารับหน้าที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องปฎิญาณตนในประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่า จะรักษาไว้และปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทั้งที่จะข้อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 13 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมเป็นผู้แทนของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของคนโดยบริสุทธิ์ใจ

(2) ตาย

(3) ลาออก โดยยื่นใบลาออกต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(4) ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สอบสวนและสั่งให้ออก โดยปรากฏว่าต่อมาเป็นผู้ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(5) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดวินิจฉัยให้ออกจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่สภา หรือกระทำการอันอาจเสื่อมเสียประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มติในข้อนี้ต้องมีเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง

มาตรา 15 ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกตั้งสมาชิกเป็นประธานสภาคนหนึ่ง และรองประธานสภาสองคน

มาตรา 16 ประธานสภามีหน้าที่ดำเนินการของสภาให้เป็นตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองประธานสภามีหน้าที่ช่วยประธานปฏิบัติกิจการตามหน้าที่และกระทำการตามที่ประธานสภามอบหมาย

ในกรณีที่ประธานสภาไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน และหากประธานสภาและรองประธานคนหนึ่งไม่อยู่หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคนที่สองปฏิบัติหน้าที่แทน

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



มาตรา 17 เมื่อประธานสภาและรองประธานสภาไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกเลือกตั้งกันเอง  
ซึ่งเป็นประธานการประชุมในคราวประชุมนั้น

มาตรา 18 ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่ง วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้สภาองค์  
การบริหารส่วนจังหวัดกำหนด

การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครั้งแรก ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกได้มา  
ประชุมภายในสามสิบวันนับแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั่วไปเสร็จแล้ว

มาตรา 19 ภาสได้บังคับมาตรา 18 สมัยประชุมสามัญให้มีกำหนดสามสิบวันแต่ถ้ามีการฉีก  
เป็นให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสั่งขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็น  
ครั้งละไม่เกินเก้าสิบห้าวัน

การปิดประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสามสิบวัน จะกระทำได้แต่โดยความเห็นชอบของสภาองค์  
การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 20 ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมสภาองค์การบริหาร  
ส่วนจังหวัด ตามสมัยประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม

กรณีที่ยังไม่มีประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือ ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจ  
ังหวัดไม่เรียกประชุมตามกฎหมาย ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้เรียกประชุมและเป็นผู้เปิดและปิดการประชุม

มาตรา 21 เมื่อเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดประธานสภาองค์  
การบริหารส่วนจังหวัดอาจเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นสมัยวิสามัญได้ หรือเมื่อนายก  
องค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือผู้ว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม  
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมด อาจทำคำร้องยื่นต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขอให้เปิดประชุม  
สมัยวิสามัญได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมัยสามัญ  
ภายในกำหนดสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำร้องตามวรรคที่หนึ่ง

สมัยประชุมวิสามัญที่มีกำหนดเจ็ดวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกต้องได้รับความเห็นชอบจาก  
สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง

มาตรา 22 ให้กระทรวงมหาดไทยวางระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 24 การลงมติวินิจฉัยข้อปิกษานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้นไว้แต่  
เรื่องซึ่งมีปฏิบัติไว้เป็นพิเศษในพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งขอมมีเสียงในลงคะแนนและถ้ามีจำนวนเสียงลงคะ  
แนนเท่ากัน ให้ประธานสภาในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นได้อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 25 การปิกษาหาหรือในสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับอ่า  
นางหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นโดยเฉพาะ ห้ามปิกษาหาหรือในเรื่องนอกเหนืออำนาจหน้า  
ที่หรือเรื่องที่ฝ่าฝืนกฎหมาย

มาตรา 26 การประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดย่อมเป็นการเปิดเผยตามลักษณะที่จะ  
ได้กำหนดไว้ในระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่การประชุมกันย่อมมิได้  
เมื่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้องขอ หรือสมาชิกรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่  
มาประชุมร้องขอ

มาตรา 27 สมาชิกย่อมมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในข้อความใด ๆ อัน  
เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ของราชการบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 28 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสิทธิสอบถามข้อเท็จจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของราชการบริหารส่วนภูมิภาคและอาจสอบถามข้อเท็จจริงต่อหน่วยงานราชการตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดินที่มาปฏิบัติหน้าที่ในเขตจังหวัด คำสอบถามและการตอบรับให้ทำเป็นหนังสือ

เพื่อประโยชน์แห่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารราชการผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหัวหน้าหน่วยงานราชการอาจมอบข้อสอบถามของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือมอบหมายให้ผู้แทนมาตอบข้อสอบถามแทนการตอบเป็นหนังสือก็ได้

ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือหน่วยงานราชการ ซึ่งมีสิทธิไม่ตอบคำถามเมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์ของราชการบริหารส่วนภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนกลาง

### หมวด 3

#### คณะกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 29 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจเลือกสมาชิกเป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภา และมีอำนาจเลือกบุคคลที่มีได้เป็นสมาชิกร่วมเป็นคณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนข้อความใด ๆ อันอยู่ในงานของสภาแล้วแต่รายงานต่อสภา

ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครั้งแรก ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกสมาชิกเป็นคณะกรรมการสามัญประจำสภา เพื่อพิจารณาการให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งควรควบคุมความในมาตราที่ 50

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 30 การประชุมคณะกรรมการตามมาตรา 29 ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ระเบียบการประชุมคณะกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ใช้ระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยอนุโลม

#### หมวด 4

#### นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

-----

มาตรา 31 ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดภายใต้บังคับแห่งมาตรา 40 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ปฏิบัติตามมติ ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 32 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องออกจากตำแหน่ง เมื่อ

(1) สมาชิกภาพแห่งสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขาดที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เข้ารับหน้าที่สิ้นสุดวาระลง ทั้งนี้ ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ออกนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการในหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไปจนกว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่แต่งตั้งขึ้นใหม่ จะเข้ารับหน้าที่

(2) สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(3) ลาออกโดยสิ้นใบลาออกต่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด.

(4) รัฐมนตรีสั่งให้ออก เมื่อกระทำความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความในมาตรา 68

การออกจากตำแหน่งตาม (2) (3) หรือ (4) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งผู้เห็นสมควรเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องออกแทนเป็นการชั่วคราว เพื่อดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นใหม่ การแต่งตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นใหม่ จะต้องดำเนินการภายในสี่สิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องออกจากตำแหน่ง

มาตรา 33 รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องออกจากตำแหน่งเมื่อ

(1) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่ง

(2) ลาออกโดยสิ้นใบลาออกต่อนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(3) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสั่งให้ออกเมื่อกระทำความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามความในมาตรา 31 แทนรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ให้รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ตั้งใหม่อยู่ในตำแหน่งได้เท่ากับวาระของผู้ที่ตนแทน

มาตรา 34 นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งรัฐมนตรีได้สั่งให้ออกจากตำแหน่งไม่มีสิทธิ์ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกตลอดวาระของสภานั้น

ทั้งนี้ รวมถึงรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องออกจากตำแหน่งด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 35 ให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัดควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมาย โดยมีรองนายกองการบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ช่วย

ในกรณีที่นายกองการบริหารส่วนจังหวัดไม่อยู่ หรืออยู่แต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัดตั้งรองนายกองการบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้รักษาราชการแทน

การสั่ง การอนุญาต การให้อนุมัติหรือการปฏิบัติกิจการที่นายกองการบริหารส่วนจังหวัดจะพึงปฏิบัติ หรือดำเนินการตามกฎหมายใด ถ้ากฎหมายนั้นมิได้บัญญัติในเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น นายกองการบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบอำนาจโดยทำเป็นหนังสือให้รองนายกองการบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปฏิบัติราชการแทนนายกองการบริหารส่วนจังหวัดได้

มาตรา 36 ให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองการบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจเปรียบเทียบคดีละเมิดข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

ในการเปรียบเทียบคดีความตามวรรคหนึ่ง ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม เมื่อได้เปรียบเทียบคดีใดแล้ว ให้รีบส่งบันทึกการเปรียบเทียบพร้อมด้วยสำเนาไปถึงพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบแห่งเขตท้องที่เพื่อดำเนินการต่อไป ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยมีชักช้า

มาตรา 37 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยมีนายกองการบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา และมีปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชา รองจากนายกองการบริหารส่วนจังหวัด

ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดและหัวหน้าส่วนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารกิจการส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่นายกองการบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 38 องค์การบริหารส่วนจังหวัดแบ่งการบริหารออกเป็น

(1) สำนักงานเลขานุการองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและรับผิดชอบงานในหน้าที่

(2) ส่วนต่าง ๆ ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดตั้งขึ้น มีหน้าที่เกี่ยวกับกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนนั้น มีหัวหน้าส่วนราชการเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและรับผิดชอบงานในหน้าที่

การกำหนดตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือน การบรรจุ การแต่งตั้ง การเลื่อนขึ้นเงินเดือน วินัย และการรักษาวินัย การออกจากราชการ การร้องทุกข์และการอุทธรณ์ของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เป็นไปตามระเบียบข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระเบียบข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ตราขึ้นเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 39 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเพื่อประโยชน์แก่กิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจขอมีตัวข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยการปกครองท้องถิ่นอื่นมาช่วยปฏิบัติราชการชั่วคราวโดยมีกำหนดเวลาได้ โดยเสนอเรื่องต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาทำความตกลงกับหน่วยงานต้นสังกัดของผู้นั้นก่อน และเมื่อหมดความจำเป็นแล้วให้รับส่งตัวผู้นั้นคืนต้นสังกัด

ให้ถือว่าผู้ที่มาช่วยราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่เสมือนเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ โดยไม่ขาดจากสถานภาพเดิมและคงได้รับเงินเดือนทางต้นสังกัดเดิม

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

## หมวด 5

## อำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

-----

มาตรา 40 ภาคบังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการองค์การบริหารส่วนจังหวัดภายในเขต ดังต่อไปนี้

- (ก) ประสานการปฏิบัติงานระหว่างท้องถิ่น
- (ข) ประสานการจัดทำแผนพัฒนาของสภาตำบล
- (ค) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบล และหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- (ง) ทำหรือจัดให้มีกิจการที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นไม่ได้จัดทำหรือไม่อาจจัดทำได้ ดังต่อไปนี้

- (1) การรักษาความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (2) การศึกษา การทำนุบำรุงศาสนาและการส่งเสริมวัฒนธรรม
- (3) การสาธารณสุข
- (4) การป้องกันโรค การบำบัด และการจัดตั้งและบำรุงสถานพยาบาล
- (5) การจัดให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- (6) การจัดให้มีและบำรุงทางน้ำและทางบก
- (7) การรักษาความสะอาดของถนน ทางเดินและที่สาธารณะ
- (8) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (9) การจัดให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- (10) การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์
- (11) การจัดให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- (12) การวางผังเมือง
- (13) การจัดให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



- (14) จัดการคุ้มครอง ดูแล และหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
  - (15) การจัดให้มีสำเนาและฉาปนสถาน
  - (16) การจัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ ส่วนสาธารณะ ส่วนสัตว์
- ตลอดจนสถานที่ประชุมอบรมราษฎร

- (17) การบำรุงและการส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- (18) คุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (19) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (20) การพาณิชย์
- (21) กิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อประโยชน์ของราษฎรและท้องถิ่น หรือกิจกรรมอื่น ซึ่งตามกฎหมายบัญญัติให้เป็นกิจการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ทั้งนี้ ให้ดำเนินการภายในวงเงินงบประมาณที่ตั้งทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งได้รับอนุมัติจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว

มาตรา 41 ในกรณีที่มีปัญหาระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด เกี่ยวกับการทำกิจการตามอำนาจหน้าที่ ให้รัฐมนตรีพิจารณาและวินิจฉัยสั่งการ ส่วนวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทย

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุดและเด็ดขาด

มาตรา 42 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจทำกิจการนอกเขต เมื่อ

- (1) การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นภาระที่เกี่ยวเนื่องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายในเขตของตน
- (2) ได้รับความยินยอมจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เกี่ยวข้อง
- (3) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 43 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่นโดยก่อตั้งบริษัทจำกัดหรือถือหุ้น  
ในบริษัทจำกัด เมื่อ

- (1) บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค
- (2) องค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สุขาภิบาล หรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกันให้นับหุ้นที่ถือหุ้นนั้นรวมกัน และ

(3) ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี  
การเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดถืออยู่ในบริษัทจำกัดต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

ความใน (1) และ (2) ของวรรคหนึ่ง ไม่ใช้บังคับในกรณีที่บริษัทจำกัดที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมก่อตั้งหรือถือหุ้นนั้นไม่มีเอกชนถือหุ้นอยู่ด้วย

มาตรา 44 ในกรณีจำเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมอบให้เอกชนกระทำการซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ค่าบริการ หรือค่าตอบแทนที่เกี่ยวข้องแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัดก่อน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการกระทำการตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามระเบียบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สิทธิในการกระทำการตามวรรคหนึ่งเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะโอนให้แก่ผู้อื่นมิได้

มาตรา 45 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจตราบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (2) ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือให้มีอำนาจตราข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติไว้ให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้มีอำนาจตราเทศบัญญัติจะมีพระราชกฤษฎีกาให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราข้อบัญญัติก็ได้

ในข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น จะกำหนดโทษผู้ละเมิดข้อบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่มิให้กำหนดโทษจำคุกเกินกว่าหกเดือน และหรือปรับเกินกว่าหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 46 การดำเนินการองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งมีลักษณะเป็นการพาณิชย์ อาจทำได้โดยการตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจแห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 47 ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะเสนอได้ก็แต่โดยนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 48 ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นเสร็จแล้วให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

ภายในกำหนดเวลาดังกล่าวในวรรคก่อน ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติดังกล่าว ก็ให้ลงชื่ออนุมัติภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้นจากประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นคืนไปยังสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อพิจารณาใหม่

ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยืนยันตามร่างเดิม ก็ให้ส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อส่งไปยังรัฐมนตรีภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับจากประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ถ้ารัฐมนตรีเห็นชอบด้วยร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ก็ให้ส่งไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดลงชื่ออนุมัติ ถ้ารัฐมนตรีไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้ร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นอันตกไป

ศูนย์วิทยุทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในกรณีสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติงบประมาณให้ประชาชนสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัตินั้นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่สภาไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัติ ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป

ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยกับสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ไม่รับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ส่งคืนสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณาใหม่ ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดที่อยู่ในตำแหน่ง ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป แต่ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยืนยันตามเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดที่อยู่ในตำแหน่ง ภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้นคืนจากผู้ว่าราชการจังหวัดและให้ถือว่าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดรับหลักการแห่งร่างข้อบัญญัตินั้น

มาตรา 49 นอกจากที่ได้มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ข้อบัญญัติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วสิบห้าวัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความระบุมไว้ข้อบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับได้ทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น

ข้อบัญญัติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามมาตรานี้ให้ใช้บังคับได้ในเขตท้องที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 50 ในกรณีฉุกเฉินซึ่งจะเรียกประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ทันทั่วทั้งมิได้ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชั่วคราวได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสามัญประจำสภาที่กำหนดให้ให้ความเห็นชอบข้อบัญญัติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชั่วคราว และเมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วก็ให้ใช้บังคับได้

ศูนย์วิทยุวิทยุ  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคราวต่อไป ให้นำข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด  
 ชั่วคราวนั้นเสนอต่อสภาเพื่ออนุมัติ ถ้าสภาอนุมัติแล้วข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชั่วคราวนั้นก็  
 ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไป ถ้าสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติไม่อนุมัติ ก็ให้ข้อบัญญัติ  
 องค์การบริหารส่วนจังหวัดชั่วคราวนั้นเป็นอันตกไป แต่ทั้งนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกิจการที่ได้เป็นไปใน  
 ระหว่างที่ใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดชั่วคราวนั้น

#### หมวด 6

#### การงบประมาณและการคลัง

มาตรา 51 งบประมาณประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหาร  
 ส่วนจังหวัด ถ้าข้อบัญญัติงบประมาณออกไม่ทันปีใหม่ ให้ใช้ข้อบัญญัติงบประมาณปีก่อนนั้นไปพลาง

งบประมาณรายจ่ายจะมีได้เฉพาะเรื่องต่อไปนี้

- (1) กิจการที่ระบุในมาตรา 40
- (2) กิจการที่จะได้มีกฎหมายมอบให้เจ้าหน้าที่

มาตรา 52 ถ้าในปีใดจำนวนเงินซึ่งได้อนุมัติไว้ตามงบประมาณปรากฏว่าไม่พอสำหรับการใช้  
 จ่ายประจำปีก็ดี หรือมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งรายรับหรือรายจ่ายขึ้นใหม่ ในระหว่างปีก็ดี ให้ตราขึ้น  
 เป็นข้อบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 53 ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย อากาศการฆ่าสัตว์ รวมทั้งผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยภาษานั้น

รายได้ตามวรรคแรก องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจจัดเก็บภาษีอากร และค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นได้ไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมที่หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นจัดเก็บได้ เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

วิธีการและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บให้เป็นไปตามกฎกระทรวง

มาตรา 54 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใด ให้จัดสรรให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยภาษานั้น

มาตรา 55 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเก็บภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับน้ำมันเบนซินและน้ำมันที่คล้ายกัน น้ำมันดีเซลและน้ำมันที่คล้ายกัน และก๊าซปิโตรเลียมซึ่งสถานการค้าปลีกในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้จำหน่ายได้ไม่เกินลิตรละห้าสตางค์ ราคาขายปลีกเพิ่มขึ้นไม่เกินจำนวนภาษีที่เรียกเก็บตามมาตรา 54 นี้ ไม่ถือว่าเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด

มาตรา 56 องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นไม่เกินร้อยละสิบของภาษีอากรและค่าธรรมเนียมประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลรัษฎากร
- (2) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา
- (3) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตในการเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

ในการเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้ เศษของหนึ่งบาทให้ตัดทิ้ง

ภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามมาตรานี้ ให้ถือเป็นภาษีและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยภาษานั้น

มาตรา 57 ภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร ที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใดให้แบ่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราร้อยละสิบของภาษีที่จัดเก็บ

มาตรา 58 กิจการใดที่กฎหมายมอบหน้าที่ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นเจ้าของหน้าที่ดำเนินการ ถ้ากิจการนั้นอยู่นอกเขตหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าของหน้าที่ดำเนินการตามกฎหมายนั้น และบรรดาค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับเนื่องในกิจการ เช่นว่านั้น ให้ถือเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 59 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจออกข้อบัญญัติ เรียกเก็บค่าธรรมเนียมใด ๆ จากผู้ซึ่งใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้นได้ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

มาตรา 60 ในการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายวินัยแต่กฎหมายว่าด้วยภาษานั้นจะได้กำหนดไว้เป็นประการอื่น

ในการบังคับเรียกเก็บภาษีอากรค้างชำระ ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการ โดยความเห็นชอบของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจสั่งยึด และสั่งขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบเสียภาษีอากรได้ โดยมีต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่งขายทอดตลาด

วิธียึดและการขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวในวรรคสอง ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งคดีขนอนโคม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เมื่อหักค่าธรรมเนียมค่าใช้จ่ายในการยึดและขายและภาษีอากรค้างชำระออกแล้ว ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มาตรา 61 องค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมอบให้กระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียม เรียกเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ได้ในกรณีเช่นนี้ เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวงแล้ว ให้กระทรวง ทบวง กรม นั้น ส่งมอบให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 62 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

- (1) ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (2) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาตและค่าปรับ ตามที่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้
- (3) ภาษีได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (4) ภาษีได้จากสาธารณูปโภค สาธารณูปการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (5) ภาษีได้จากการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (6) พันธบัตรหรือเงินกู้ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้
- (7) เงินกู้จาก กระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี
- (8) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (9) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มิใช่ภาษีให้
- (10) ภาษีได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 63 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

- (1) เงินเดือน
- (2) ค่าจ้าง
- (3) เงินตอบแทนอื่น ๆ
- (4) ค่าใช้สอย

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



- (5) ค่าวัสดุ
- (6) ค่าครุภัณฑ์
- (7) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ
- (8) เงินอุดหนุน
- (9) ค่าสาธารณูปโภค
- (10) ราชจ่ายอื่นใดตามที่มิใช่อุปถัมภ์ หรือตามที่มิใช่อุปถัมภ์หรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

มาตรา 64 เงินค่าปวงการสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและกรรมการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เป็นไปตามข้อบังคับซึ่งกระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 65 ให้กระทรวงมหาดไทยตราระเบียบว่าด้วยการคลัง รวมตลอดถึงวิธีการงบประมาณ การรักษาทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดหาพัสดุและการจ้างเหมาอื่นไว้

#### หมวด 7

#### การกำกับดูแล

มาตรา 66 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เป็นไปตามข้อบังคับว่าด้วยกฎหมาย กฎและระเบียบข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจพระราชบัญญัตินี้ เพื่อการนี้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งสอบสวนข้อเท็จจริง หรือสั่งให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดชี้แจงแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติภารกิจในทางที่อาจนำมาซึ่งความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกระท่วงฝ่าฝืนต่อกฎหมาย กฎหรือระเบียบข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยับยั้งการปฏิบัติ การดังกล่าวไว้เป็นการชั่วคราวได้ แล้วให้รายงานให้รัฐมนตรีภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันออกคำสั่ง ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการในเรื่องดังกล่าวภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้ว่าราชการ จังหวัด

คำสั่งของรัฐมนตรีตามความในวรรคก่อน ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของบุคคลภายนอกผู้กระทำการ โดยสุจริต

มาตรา 67 ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจสั่งเพิกถอนมติของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีใช้ ข้อบังคับองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ หากปรากฏว่ามตินั้นฝ่าฝืนกฎหมาย กฎและระเบียบ ข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย หรือข้อบังคับของทางราชการหรือเป็นมติที่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด

คำสั่งเพิกถอนมติขององค์การบริหารส่วนจังหวัดคราวใดก็ตาม จะต้องกระทำภายในหกสิบวันนับแต่ วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติ

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งเหตุผลของการเพิกถอนมติให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่ออกคำสั่ง

ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่เห็นด้วยกับคำสั่ง เพิกถอนมติดังจะแนบไปของสองใน สามของจำนวนสมาชิกที่อยู่ในตำแหน่ง ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดยื่นอุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งการยื่นอุทธรณ์และเหตุผลแห่งการเพิกถอนมติให้รัฐมนตรีพิจารณาภายในกำหนดสิบห้าวันนับแต่ได้ทราบการยื่นอุทธรณ์ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ให้รัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการว่าจะเพิกถอนมตินั้นหรือไม่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แล้วแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทราบ

มาตรา 68 ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัดละเลยไม่ปฏิบัติ การหรือปฏิบัติไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือมี ความประพฤติในทางที่ทำให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ของ ตำแหน่งหน้าที่หรือกองคํการบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเสนอหลักฐานในเรื่องดังกล่าวให้รัฐมนตรีวินิจฉัยสั่งการ

ในกรณีดังกล่าว รัฐมนตรีอาจสั่งให้นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัดออกจากราชการตำแหน่งก็ได้

มาตรา 69 รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยุบสภาองคํการบริหารส่วน จังหวัด เพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองคํการบริหารส่วนจังหวัดใหม่ได้

คำสั่งยุบสภาองคํการบริหารส่วนจังหวัดต้องแสดงเหตุผล และกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาองคํ การบริหารส่วนจังหวัดใหม่ภายในเก้าสิบวันนับจากวันที่รัฐมนตรีสั่ง

#### บทเฉพาะกาล

มาตรา 70 ให้องคํการบริหารส่วนจังหวัดที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นองคํการปฏิ การส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 71 ให้สภาจังหวัดที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทำหน้าที่สภาองคํการบริหาร ส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ต่อไปจนกว่าจะได้มีการออกประกาศ กระทรวงมหาดไทยตามความใน มาตรา 75

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่นายกองคํการบริหารส่วนจังหวัดในระหว่างระยะเวลาที่กำหนดใน วรรคหนึ่ง และต่อไปจนกว่าจะได้ดำเนินการตามความในมาตรา 31 แล้วเสร็จ

มาตรา 72 ให้บรรดากิจการ ทรัพย์สิน หนี้ สิทธิ และงบประมาณขององคํการบริหารส่วนจิง หวัดที่มีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นขององคํการบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 73 ให้บรรดาข้าราชการส่วนจังหวัดและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีอยู่ใน  
วันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นข้าราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและลูกจ้างขององค์การบริหาร  
ส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา 74 บรรดาข้อบัญญัติจังหวัด กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศ ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด หรือกฎหมายอื่นซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้  
บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการเปลี่ยนแปลง

มาตรา 75 ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดองค์การบริหารส่วนจังหวัด  
ที่จะดำเนินการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามความในมาตรา 9

ประกาศกระทรวงมหาดไทยตามความในวรรคก่อน ให้มีผลเป็นการอุปสภาจังหวัดนั้นที่มีอยู่ในขณะ  
ออกประกาศ และจะต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ขึ้นใหม่ภายในกำหนด  
เก้าสิบวันนับแต่วันออกประกาศ

มาตรา 76 ในระหว่างระยะเวลาที่ยังไม่มีสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้คณะกรรมการจังหวัด  
เป็นผู้ใช้อำนาจสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มาตรา 77 ให้ข้าราชการส่วนภูมิภาคซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดในวัน  
ที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงดำรงตำแหน่งอยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อไปจนกว่าจะได้มีการ  
ดำเนินการตามความในมาตรา 31 แล้วเสร็จ

มาตรา 78 ในระหว่างเวลาที่ยังไม่มีกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหาร  
ส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาจังหวัดมาใช้บังคับโดยอนุ  
กรม

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

-----  
นายกรัฐมนตรี

### ประวัติผู้เขียน

นายปัญญา อุดชาชน เกิดเมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ.2499 เป็นบุตรของ นายชาลี อุดชาชน นางบุญมี อุดชาชน ที่จังหวัดอุดรธานี สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจาก โรงเรียนคอนบอสโกวิทยา ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย และปริญญา นิติศาสตรบัณฑิต จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีประวัติการทำงานคือ

ปลัดอำเภอ อำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย

นักวิชาการปกครอง กองวิชาการและแผนงาน

ผู้ช่วยจำจังหวัด จังหวัดสกลนคร

เจ้าพนักงานปกครอง สำนักบริหารการปกครองท้องที่

ผู้ช่วยจำจังหวัด จังหวัดราชบุรี

หัวหน้างานอัตรากำลังและการสอบ สำนักบริหารการศึกษาท้องที่

หัวหน้างานโครงการพิเศษ สำนักบริหารการปกครองท้องที่

หัวหน้างานแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง สำนักบริหารการปกครองท้องที่

นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 7 วิทยาลัยการปกครอง



ศูนย์วิจัยและพัฒนา  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย